

Samenwerking Sociaal werk en huisarts: een zorg minder

Piekeren, slecht slapen, een pijntje hier of daar. Dagelijks melden patiënten zich met vage klachten bij hun huisarts. De oorzaak is niet altijd medisch. Mensen voelen zich ongelukkig en zijn bijvoorbeeld eenzaam nadat een partner is overleden, of omdat ze werkloos zijn. Dat kan zich vertalen in lichamelijke klachten. De oplossing ligt niet in de zorg van huisarts of andere zorgaanbieders, maar in het verbeteren van het welbevinden. Daar ligt een gemeentelijke opdracht. Bovendien voorkomt inzetten via huisartsen voorkomt dure zorg.

'In Zwolle schrijven huisartsen in zo'n geval Welzijn op recept voor, met een verwijzing naar welzijnsorganisatie Wijz. Hun sociaal werkers zoeken samen met de deelnemer naar de vraag achter de vraag, en kijken welk welzijnsarrangement daarbij het best past. Dat kan vrijwilligerswerk zijn, een sportactiviteit of iets met cultuur, samen eten, klussen noem maar op. De professionals zijn hierin getraind. Sociaal werkers schakelen de omgeving van mensen in en werken samen met vrijwilligers. Ze houden de vinger aan de pols om nieuwe problemen te voorkomen. Waar het kan stimuleren ze wederkerigheid, zodat mensen die steun krijgen, zich ook inzetten voor een ander. Inzetten op activering van deze mensen zorgt zo voor participatie en zelfs groei van vrijwillige inzet in de eigen buurt; groei dus van sociaal kapitaal.

'Huisartsen zeiden: 'We krijgen mensen op het spreekuur waar 'sociaal' iets mee is, maar waar we niet echt iets voor kunnen doen. En we zien ze steeds terugkomen', vertelt Dineke Liesting, teamleider bij welzijnsorganisatie Wijz. 'Daarom besloten directeur Hilly van den Hof van het naastgelegen Gezondheidshuis en ik 2,5 jaar geleden deze proef te doen met Welzijn op recept.' De methode is eenvoudig, stelt Liesting. 'Het kost niets extra's, je gaat alleen anders werken en samenwerken. Toen Welzijn op recept goed liep, hebben we meer zorgverleners over onze aanpak geïnformeerd. De artsen waren enthousiast. Het feit dat Hilly een collega van hen is, heeft zeker bijgedragen. Het concept is een jaar geleden over de hele stad uitgerold, en er zijn al honderd welzijnsrecepten geschreven.' De huisarts kan zich zo richten op medische vragen, en de mensen doen weer mee. Zo organiseer je integrale zorg en ondersteuning en de burger staat echt centraal.

Welzijn op recept is ontwikkeld door Jan Joost Meijs, directeur Gezondheidscentrum de Roerdomp in Nieuwegein, en Jan Walburg, oud-directeur van het Trimbos-instituut en auteur

van het boek *Mentaal vermogen, investeren in geluk*. Walburg benoemt evidence based welke factoren een mens gelukkig maken: gezond gedrag, werken en sociale contacten. Meijs: 'Als mensen vastlopen in hun leven, krijgen ze klachten en gaan ze naar de dokter. Als je wilt voorkomen dat mensen écht ziek worden en meer dure (thuis)zorg nodig hebben, dan is de huisartsenpraktijk dé plek waar je ze moet opvangen.'

Meijs ziet in Welzijn op recept kansen voor gemeenten nu de AWBZ-begeleiding wordt overgeheveld naar de Wmo. 'Veel wordt gelabeld als zorg. Thuiszorg bijvoorbeeld. Terwijl het vaak gaat om duurzaam sociaal contact. Gewaardeerd worden, nodig zijn: om welbevinden en geluk. Deze methode versterkt mensen en buurten en bespaart zorgkosten. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor goed sociaal werk, maar ook zorgverzekeraars zouden moeten meebetalen aan een welzijnsarrangement. En werkgevers, desnoods via hun arbodiensten.'

Ook in Megen werkt de huisarts, Jan Roffelsen, samen met sociaal werk: 'De knowhow en de inzet van de ouderenadviseur, met zijn brede blik op de verschillende levensdomeinen, hebben grote toegevoegde waarde voor zorgverleners. Het matigt onze natuurlijke 'zorgreflex', leert ons meer te denken in 'versterking van de eigen kracht' en levert zodoende de burger echt meer kwaliteit van leven op.'

Meer informatie:

www.mogroep.nl/categorieen/thema/welzijn-op-recept
www.sociaalwerkers.nl